

UITGEBEKT

AAN:
Zijne Excellentie de Minister
van Binnenlandse Zaken,
Binnenhof 19,
's-GRAVENHAGE

één

1.208.671

7.1.1975

Zuidmolukkers

Hierbij moge ik Uwer Excellentie een rapport aanbieden
inzake enige achtergronden van de demonstratieve betoging
op 27 december 1974, naar de inhoud waarvan ik mij
verwijzing veroorloof.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Drs. A. KUIPERS

Bijlage bij brief no. 1.208.671 d.d. 7.1.1975
Dit stuk bestaat uit 4 blz.

Omtrent de op 27 december 1974 door Zuidmolukkers te 's-Gravenhage veroorzaakte ongeregelheden, is tot dusverre het volgende bekend geworden:

Met de organisatie van de op 27 december 1974 voorgenomen manifestatie was belast de "Pemuda Masjarakat", de jongerenorganisatie van de Badan Persatuan R.M.S.

De manifestatie zou bestaan uit het aanbieden van een petitie op het Departement van Algemene Zaken, gevolgd door een demonstratieve optocht naar de Indonesische Ambassade, waar eveneens een petitie zou worden overhandigd.

Met de zorg voor een ordelijk verloop van het programma was de K.P. (ordedienst) belast.

Op 26 december 1974 heeft Ir. MANUSAMA het hoofdbestuur van "Pemuda Masjarakat" en de leiding van de KPK verantwoordelijk gesteld voor een ordelijk verloop van de manifestatie. Hij benadrukte daarbij dat incidenten ernstig afbreuk zouden doen aan zijn positie tegenover de Minister-President, zulks i.v.m. het hem inmiddels toegezegde onderhoud.

Tegen deze achtergrond kan worden aangenomen dat Ir. MANUSAMA niet op de hoogte is geweest van een ander dan het hiervoor genoemde programma.

Na de incidenten heeft Ir. MANUSAMA tegenover de "Pemuda Masjarakat" en K.P.K. zijn ernstige ontevredenheid en teleurstelling uitgesproken over het verloop van de gebeurtenissen.

Enkele bestuursleden van "Pemuda Masjarakat" hebben daarop verklaard in zekere zin verantwoordelijk te zijn voor de ongeregelde heden omdat zij in kleine kring hadden besloten tijdens de demonstratie gedurende korte tijd symbolisch het Vredespaleis door enige leden te laten bezetten en in de tuin de vlag van de R.M.S. te laten hijsen. De actie, die gericht was op het verkrijgen van publiciteit zou ongewapend worden uitgevoerd.

"Meelopers" die niet van deze plannen op de hoogte waren, zijn het gebouw binnengedrongen en hebben daar vernielingen aangericht. Als gevolg hiervan is van "bezetting" afgezien.

Het wordt dezerzijds aannemelijk geacht dat de organisatoren van de bezetting inderdaad slechts een geweldloze actie hebben beoogd. De Haagse Politie heeft bij het verlenen van de demonstratievergunning namelijk duidelijk gesteld dat incidenten als gevolg zouden hebben dat in de toekomst geen vergunning meer zou worden verleend voor de jaarlijkse manifestatie op 25 april. (In 1975 bijzonder belangrijk i.v.m. de 25-ste verjaardag van de R.M.S.-proclamatie.)

Uit de momenteel beschikbare informatie kan worden opgemaakt dat de K.P.K. òf niet op de hoogte was van de bezettingsplannen, òf niet gerekend had op de mogelijkheid dat meelopers incidenten zouden veroorzaken, die de actie zouden kunnen doorkruisen.

Dit verklaart waarschijnlijk waarom de ordedienst niet onmiddellijk een poging heeft gedaan de orde te herstellen.

Uit uitspraken van Molukkers uit Ir. MANUSAMA's naaste kring valt af te leiden dat hij, om gezichtsverlies van zijn organisatie te voorkomen, zal trachten hetzij pro-Indonesisch gezinde Molukkers, hetzij ongeorganiseerde radicale elementen aansprakelijk te stellen voor de incidenten.

Er zijn evenwel geen aanwijzingen verkregen die Ir. MANUSAMA's verklaringen voor pers en televisie bevestigen dat de incidenten zijn uitgelokt door "infiltranten" uit kringen van pro-Indonesisch gezin de Molukkers.

Reeds eerder is gesteld dat MANUSAMA veel van zijn gezag over "Pemuda Masjarakat" heeft verloren.

Het feit dat het bestuur van deze jongerenorganisatie plannen heeft gemaakt voor een bezetting, zij het een vreedzame, van het Vredespaais, toont opnieuw aan dat "Pemuda Masjarakat" een eigen richting bepaalt waarin slechts in beperkte mate rekening wordt gehouden met de meer gematigde opvattingen van de oudere leiders.

Een andere indicatie hiervoor vormt de opstelling van twee prominente bestuursleden van "Pemuda Masjarakat" tegenover de politie na de onregeldheden op 27 december 1974.

Deze bestuursleden uitten in felle bewoordingen hun misnoegen over het optreden van de politie bij de onregeldheden en verklaarden (letterlijk) "de oorlog aan de politie", waarbij zij dreigden met aanvallen op politiebureaus.

Het is zeker dat Ir. MANUSAMA, die pretendeert leider te zijn van 70 à 80 % van de Molukkers h.t.l., inziet dat deze tendenzen zijn positie van onderhandelaar met de Nederlandse Regering schaden. Hij is zich er echter ook van bewust dat een krachtige opstelling tegenover deze radicale tendenzen bijna onvermijdelijk een verwijdering tussen hem en de jongere generatie zal teweeg brengen.

Deze omstandigheid verklaart de halfslachtige opstelling waarmee hij tracht aanvaardbaar te blijven voor zowel de Nederlandse Regering als voor de radicale stromingen in zijn organisatie.

De BPKRS koestert van het gesprek van Ir. MANUSAMA met de Minister-President hoge verwachtingen.

Men verwacht o.m. dat de Nederlandse Regering openlijk haar afkeuring zal uitspreken over de in de brief aan de Minister-President gesignaleerde arrestaties op de Molukken.

Voorts wordt verwacht dat een commissie zal worden ingesteld, bestaande uit Nederlanders en Molukkers -en, eventueel Indonesiërs- die in de gelegenheid zal worden gesteld op de Molukken een onderzoek in te stellen naar het Indonesische optreden.

In kringen van de Badan Persatuan wordt er rekening mee gehouden dat als het resultaat van het onderhoud niet beantwoordt aan de verwachtingen, radicale elementen zullen overgaan tot het voeren van harde acties.

6 januari 1975